

Гончар О. І.,

канд. екон. наук, доцент,
Хмельницький національний
університет Міністерства освіти
і науки України, Україна

Olga Gonchar

PhD, Associate Professor
Khmelnitsky National University,
Ministry of Education and Science
of Ukraine

**УДОСКОНАЛЕННЯ
МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ
ПОТЕНЦІАЛОМ
ПІДПРИЄМСТВА**

**IMPROVEMENT POTENTIAL
OF THE MECHANISM OF**

Розглянуто сучасні аспекти, наукові
підходи та принципи організації ме-
ханізму управління потенціалом під-
приємства.

The modern aspects of scientific
approaches and principles of the
mechanism of potential business.

Глобалізація економіки, сучасний темп економічних змін та процесів змушують господарюючих суб'єктів приділяти максимальну увагу рівню своєї конкурентоспроможності, бути максимально гнучкими та реагувати на зміни умов їх функціонування, концентруватися на досягненні максимального рівня конкурентних переваг на будь-якому ринку збуту своєї продукції. Однак, далеко не всі вітчизняні підприємства придатні до ведення ефективної конкурентної боротьби. Навіть наявність конкурентоспроможної продукції не дозволяє багатьом з них реалізувати ці переваги внаслідок відсутності практики використання всього комплексу заходів. Особливого значення набувають підприємницькі ризики та дестабілізуючі зовнішні фактори, що оточують підприємства: неефективна податкова система, несприятливий інвестиційний клімат, недосконалість законодавства та ін.

У такій ситуації для кожного суб'єкта виникає необхідність формування та вдосконалення механізму управління потенціалом підприємства.

Розгляд історичних аспектів досліджень механізму управління підприємством у цілому, та його потенціалом — зокрема, дозволяє зробити висновок, що різні наукові підходи характеризують в основному окремі аспекти системи. До основних наукових підходів щодо управління потенціалом підприємства належать: системний, комплексний, інтегрований, маркетинговий, функціональний, динамічний, відтворювальний, процесний, нормативний, кількісний, адміністративний, поведінковий та ситуаційний підходи.

Одним із найпоширеніших є комплексний підхід, який передбачає поєднання всіх сфер управління підприємством у систему

взаємозалежних частин. Існують і інші трактування механізму управління потенціалом підприємства, в яких усі сфери управління елементами потенціалу можна віднести або до організаційної частини, або до економічної. Тобто, механізм управління потенціалом підприємства є організаційно-економічним. Інший підхід є більш чітким та зрозумілим, так як передбачає чітку структуру та виділення функціональних елементів.

Однією із ключових особливостей функціонування організаційно-економічного механізму управління потенціалом підприємства є здатність до постійного розвитку. Враховуючи, що розвиток може бути як прогресивним, так і регресивним [1, с. 36], основним завданням функціонування механізму управління потенціалом підприємства повинно бути збереження стабільності та стійкого економічного зростання усіх елементів як самого механізму управління потенціалом підприємства, так і елементів та сукупного потенціалу. Загалом, під стабільністю розуміють «здатність системи підтримувати усі структурні складові в стані стійкого функціонування» [2, с. 63].

Наступний аспект формування механізму управління потенціалом підприємства є похідним досліджень співвідношень структурних елементів потенціалу підприємства. Так, їх елементарний набір (згідно ресурсного підходу до визначення потенціалу підприємства) ще не формує потенціал підприємства і не формує механізм управління. Таке об'єднання повинне забезпечувати взаємодію між окремими елементами, встановлення між ними певних взаємозв'язків, які б відповідали цілям підприємства, стратегії забезпечення його конкурентоспроможності та розвитку. І, що особливо важливо, — дозволяли б отримувати синергетичний ефект.

Для того щоб успішно працювати на ринку, підприємствам недостатньо володіти матеріально-фінансовими ресурсами. На перший план виходять внутрішні можливості організації. Підприємства звертають увагу не лише на вивчення конкурентів, клієнтів, посередників, постачальників або оточуюче середовище, а на самих себе, свої внутрішні можливості, які є унікальними та властивими лише даному підприємству, що і визначає наявність конкурентних переваг [3, с. 48].

Отже взаємодія елементів потенціалу підприємства характеризується як статичністю, що проявляється в структурі підприємства, так і динамікою, яка має місце в процесах, що проходять на підприємстві та роблять його «живим організмом», здатним реагувати на зміни зовнішнього середовища. Те, як сформований та організований механізм, впливає на здатність підприємства адап-

туватись до змін зовнішнього середовища і, відповідно, розвивати внутрішній потенціал.

Важливим завданням вдосконалення механізму управління потенціалом підприємства є вибір структури управління, яка б найкращим чином відповідала цілям та задачам підприємства, використовувала вплив зовнішніх та внутрішніх чинників з позитивним ефектом та максимізувала синергетичний ефект взаємодії складових потенціалу підприємства.

Слід акцентувати увагу також на необхідності визначення ролі та місця окремих елементів потенціалу підприємства в сукупному потенціалі та забезпеченні розвитку. Без відповідних дій запропоновані напрями вдосконалення носитимуть формальний характер.

Література

1. Ансофф И. Стратегическое управление. Сокр. пер. с англ. / Науч. ред. и авт. предисл. Л.И. Евенко. — М.: Экономика, 1989. — 519 с.

2. Экономический потенциал административных и производственных систем: Монография / Под общей ред. О.Ф. Балацкого. — Сумы: Университетская книга, 2006. — 973 с.

3. Ламбен Ж.-Ж. Стратегический маркетинг. Европейская перспектива: Пер. с фр. — СПб.: Наука, 1996. — 589 с.

Гончарова Н.П., д-р екон. наук,
проф. кафедри економіки
підприємства, ДВНЗ «КНЕУ
імені Вадима Гетьмана»

Goncharova N. P. Doctor of
Economics, Professor, V. Getman
Kyiv National Economic University

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

У роботі зроблено теоретичні узагальнення щодо подальшого розвитку підприємств; виокремлено проблемні питання розвитку. На цих засадах опрацьовано концепцію розвитку, адаптовану до вітчизняних підприємств.

THE THEORETICAL PRINCIPLES OF DEVELOPMENT OF ENTERPRISES

In-process done theory generalizations in relation to further development of enterprises; distinguished the problem questions of development. On these principles worked out conception of development, adapted to the domestic enterprises.

У вивченні теорії і методології розвитку сучасного підприємства ми вважаємо за доцільне звернутися до вивчення закономірностей, що складають їх теоретичну і практичну основу.